

COVID-19 VAKCĪNAS: NEPATIESĪBAS UN ATSPĒKOJUMI

2. izdevums – trešdiena, 20. janvāris

Šajā ziņojumā tiek apkopotas Latvijā vispopulārākās nepatiesības un to atspēkojumi par COVID-19 vakcīnām. To izveidojis Valsts kancelejas Stratēģiskās komunikācijas koordinācijas departaments, balstoties uz sociālo tīklu un mediju monitoringu. Ziņojuma mērķis ir sniegt pārskatu par identificētajām nepatiesībām un viltus ziņām saistībā ar COVID-19 vakcīnām, kā arī sniegt atsauces uz skaidrojošu vai atspēkojošu saturu, tādējādi dodot saņēmējiem iespēju reaģēt atbilstoši, pavairojot patiesu informāciju, informējot sabiedrību un atspēkojot nepatiesību. Ziņojums paredzēts tikai valsts iestāžu darbiniekiem.

GALVENIE DEZINFORMĀCIJAS VĒSTĪJUMI

- **Vakcīnu ražotāji atsakās vakcinēties:** Decembra vidū [parādījās ziņas, ka Pfizer vadītājs Alberts Burla nav vēl vakcinējies](#). Šīs ziņas tika interpretētas kā fakts, ka Burla atsakās vakcinēties pavisam kaut arī intervijā viņš norādīja, ka vēlas ievērot rindas kārtību attiecībā uz vakcinēšanu. Līdzīgas ziņas izplatījās par Bilu Geitu, kas ir vakcīnu ražotāja Moderna vadītājs. [USAToday jau ir atspēkojusi klūdainās interpretācijas](#), taču šis atspēkojums nav sasniedzis Latvijas informatīvo vidi.
- **Vakcīna nav apstiprināta:** ASV Pārtikas un zāļu pārvalde (FDA) izsniedza ārkārtas lietošanas atļauju Pfizer vakcīnai ASV jau decembra sākumā, tāpēc [FDA dokumentācijā](#) tā ir norādīta kā "unapproved". Medijos tiek publicēti sensacionāli raksti, ka vakcīna nemaz nav apstiprināta, ignorējot to, ka zāļu reģistrācijas process atšķiras starp valstīm un Pfizer ir apstiprināta Lielbritānijā un ES. [CNBC publicēja rakstu](#), kurā skaidro, kāpēc Pfizer nav apstiprināts ASV, bet ir apstiprināts Lielbritānijā. [ZVA mājaslapā atrodama informācija](#) par to, ka Pfizer vakcīna ir reģistrēta ES, uz kādiem nosacījumiem un kāds ir tās novērtējums.
- **Pfizer vakcīna izraisa nāvi:** Norvēģijā miruši 23 veco ļaužu pansionāta iemītnieki, kuri saņēma Pfizer vakcīnu. Norvēģijas veselības aprūpes iestādes [nākušas klajā ar paziņojumu](#), ka vakcīna nav izraisījusi nāves, visi mirušie bijuši virs 80 gadiem un ar neārstējamām slimībām. Tomēr regulāra šāda stāstu publicēšana, kur nepamatoti tiek norādīts uz Pfizer vakcīnas un nāves cēloņsakarībām, raisa šaubas iedzīvotājos par vakcīnas drošumu. Šie nepārbaudītie stāsti ir īpaši pamanāmi krievu valodas tiešsaistes medijos un starp aktīviem Facebook lietotājiem. ReBaltica [publicējusi rakstu](#), kas skaidro ar Krievijas valdības saistīto mediju kampaņu pret Eiropā izmantotajām vakcīnām.

KOMUNIKĀCIJAS MATERIĀLI, AR KURIEM DALĪTIES TIEŠSAISTĒ

- **Latvijas Biomedicīnas pētījumu centrs skaidro mRNA vakcīnas darbības principus** [latviski](#) un [krieviski](#).
- **SPKC atbildes uz biežāk uzdotajiem jautājumiem par vakcināciju** pret COVID-19 [latviski](#) un [krieviski](#).